

Om plastpartnerskapet og trender i plastjussen

Advokat Andreas Pihlstrøm

18.4.2024

Dette er NHO i tall

Medlemsbedrifter:

33 074

Antall årsverk:

682 168

Mindre bedrifter: *

92 %

Mellomstore bedrifter:

5 %

Store bedrifter:

4 %

Årsverk i NHOs
100 største foretak: **

258 967

Regionforeninger:

10

Landsforeninger:

18

Rettsaker:

200 +

* Mindre bedrifter = 0-49 årsverk, mellomstore bedrifter = 50-99 årsverk, store bedrifter = 100+ årsverk ** Foretak = juridiske enheter

- Plast engasjerer!
- Plast er ikke bare plast
- Plast er også juss
- Min plan:
  - Kort om hovedtrender i det rettslige landskapet for SUP-direktivet
  - Plastpartnerskapet og aktuelle utvidelser

Hovedtrender – plastjuss i sterk utvikling

- Klima-, miljø- og bærekraftshensyn vektes tungt
- Rettsutvikling mot en bærekraftig sirkulær økonomi
- Etterspørselsdrevet, selskapsdrevet og myndighetsdrevet styring av atferd for et grønt skifte
- Klimatiltak er menneskerettighetsjuss
- Høyesterett: 151 vindturbiner på Fosen gir vesentlig negative konsekvenser for samisk kulturutøvelse. Ugyldige vedtak reparert ved avtale mellom partene.
- Den Europeiske menneskerettighetsdomstolen i 2024:
  - Manglende klimahandling krenker retten til privatliv (Sveits)
  - Krav om karbonbudsjett med substansiell og progressiv reduksjon, herunder vurdere import av varer og forbruket derfra. Hva med ansvar for eksporterte utslipp?

Kunnskaps- og informasjonsplikt, aktsomhetsvurderinger og dokumentasjon

- Rett til miljøinformasjon – kunnskapsplikt/informasjonsplikt
  - Miljøinformasjonslov/pk-lov og <https://www.miljoklagenemnda.no/>
- Åpenhetsloven - aktsomhetsvurderinger/informasjonsplikt
  - Stay or go?
<https://www.forbrukertilsynet.no/apenhetsloven>
- Grønvaskingsregler styrkes med nytt green claims directive i 2024
- Produktmerking, miljøkalkulatorer og produktpass
- Offentlige anskaffelser: Ny plikt til å vekte miljø 30% i tildelingen

EUs emballasjeforordning kommer i 2024

- PPWR er et kraftig virkemiddel fra EU
- All emballasje skal være gjenvinnbar innen 2030
- Redusere emballasjeavfall med 5-10-15% i 2030, 2035 og 2040. Krav til andel resirkulert materiale i produkter
- Mål om maksimalt 40 bæreposer per person i 2025
- Utvidet produsentansvar og forbud mot engangsartikler som miniatyr shampoflasker etc.
- PPWR supplerer engangsplastdirektivet fra 2019 (SUP)
  - Hvorfor kom SUP-direktivet?
    - Direktivet regulerer 86 % av plasten som finnes på EUs strender

The single use plastic products

Single used plastics 50 % of items found on European beaches

Plastic: “a product that is made wholly or partly from plastic and that is not conceived, designed or placed on the market to accomplish, within its life span, multiple trips or rotations by being returned to a producer for refill or re-used for the same purpose for which it was conceived”
(incl biodegradable plastics)

	Prohibition (2021)	Reduction in consumption (2026)	Producer responsibility (2023/24)	Awareness raising	Labeling (2021)	Product design claims, separate collection (various)
Cotton bud sticks	X					
Knives, forks, spoons, chopsticks and plates	X					
Stirrers	X					
Balloon sticks	X					
Straws	X					
Food containers and cups of EPS	X					
Beverage containers			X	X		X
Food containers		X	X	X		
Cups for beverage		X	X	X	X	
Packaging for chips and sweets			X	X		
Wet wipes			X	X	X	
Cigarette filters			X	X	X	
Lightweight plastic bags			X	X		
Balloons			X	X		
Sanitary towels and tampons				X	X	

Hvorfor plastpartnerskap?

- Norge må få til en ambisiøs og vedvarende reduksjon i forbruk av enkelte plastprodukter krever EU i SUP-direktivet artikkel 4
- KLDs arbeidsgruppe i 2020 anbefalte miljøavtale <https://www.nho.no/tema/energi-miljo-og-klima/artikler/plastsamarbeid/>
- Plastpartnerskap med næringslivet skaper engasjement, erfaringsdeling og forankres i bedrifter og organisasjoner
  - Kostnadseffektivt virkemiddel
- Samarbeid med næringslivet er fremhevet av FN i arbeidet med global plastavtale

Hovedinnholdet i plastpartnerskapet

- Oppnå en ambisiøs og vedvarende reduksjon av engangs matbeholdere for hurtigmat og ta-med-mat og drikkebegre med lokk laget helt eller delvis av plast
- Reduksjonsmål om 50 % fra 2022 - 2026 som partene skal bidra til
- Tiltaksliste for organisasjoner og tilsluttede virksomheter er soft law, velg det som passer din virksomhet (eks substitusjon, kunnskapsdeling, holdningsskapende arbeid)
- Tilsluttede virksomheter skal rapportere årlig innkjøpsvolum og tiltak for disse produktene
- Koordineringsgruppe, evaluering, utvidelser

Bør plastpartnerskapet utvides?

- NHO og KLDs nedsatte arbeidsgruppe mener miljøavtale er egnet for å gjennomføre utvidet produsentansvar for enkelte engangsprodukter i plast, jf. SUP art 8 og art 17 (3).
- Utvidet produsentansvar i SUP art 8 betyr ansvar for opprydning av forsøpling i det offentlige rom
- Miljødirektoratet er uenig i miljøavtalemodell og foreslår nytt kap 18 i avfallsforskriften
- Pengeoverføring til kommunene slik Miljødirektoratet foreslår, eller skal næringslivet oppfylle sitt produsentansvar ved miljøavtale?

Gjennomføring av artikkel 8 ved plastpartnerskap/miljøavtale

- Art 17 fremhever miljøavtale som likeverdig alternativ for å gjennomføre det utvidede produsentansvaret
- Fastsette mål og frister (rettslig bindende)
- Norge har erfaringer med miljøavtaler som bør anvendes
  - Bedre miljømåloppnåelse
  - Mer kostnadseffektivt for bedriftene
  - Handelens miljøfond har erfaring
- Her må det foretas et opplyst valg!
- Takk for oppmerksomheten!

